

Móczár József: *Fejezetek a modern közgazdaságtudományból*

Budapest, Akadémiai Kiadó, 2008, 608 oldal, tárgymutatóval, kötve, 5500 Ft

Minek vastag könyvet írni egy olyan korban, amikor az információ- közlés alapvető formája már jó évtizede a televízió és a világháló? Nos, azért, mert vannak összetettebb kérdések, amiket nem tudunk és nem is lehet a villogó képernyő előtt 40 másodperc alatt elsajátítani. Vannak témák, amiben érdemes elmélyedni, és érdemes, akár öt vagy tíz év után is visszalapozni, hogy emlékezetünkbe idézzük: hogy is van ez?

Miközben korunk egy közhelye szerint "mindent" elborít a gazdasági szemlélet, valójában a gazdasággal foglalkozók és főképp az arról írók és nyilatkozók legtöbbször legföljebb egy közgazdasági könyvet olvastak, azt is régen és töredékesen, hisz az is rosszul volt megírva és kötelező volt olvasni. Nos Móczár professzor könyve nem könnyű olvasmány, de igen jól van megírva. Nem kötelező olvasni, de érdemes.

Szerzőnk a magyar közgazdaságtan nagy összegzőinek sorába lépett. Kautz, Heller, Surányi-Unger és Mátyás Antal nyomán összegzi a világ közgazdaságtanának mai fő áramát jelentő formalizált megközelítések kialakulását és fejlődését. Egyszerre írja meg az elméletek kialakulásának fordulatos történetét, sok-sok háttérismerettel, és mutatja be az igényes olvasónak azokat a fogásokat és megoldásokat, aminek révén a ma közgazdaságtana létrejött és fejlődik.

A kötet kiemelkedő sajátossága az, hogy végigvonul rajta a természettudományos megközelítések gazdasági alkalmazásának törekvése. Móczár József e törekvés híveként a közgazdaságtan és a többi tudományok fejlődését párhuzamosan tárgyalja, kiemelve a matematika és a fizika terén született korszakos felismeréseket, amelyeket a nemlineáris és sztochasztikus nemegyensúlyi elméletek alkalmaztak a gazdaságelméletben. Ezáltal a mű nemcsak közgazdászok, hanem a matematika és a természettudományok művelői számára is értékes, sőt forrásértékű munkává válik. Esetében a természettudományra való hivatkozás nem felszíni és külsődleges, mint oly gyakran a tankönyveknél és a sorozatgyártott elemzéseknél, hanem szerves jellegű. Vagyis nem a 19., hanem a 20-21. század természettudományára épít, méghozzá értően és alaposan.

A kötetben végigkövethetjük a szakma éles vitáit, köztük a Kornai János és Frank Hahn közt a szakma alapjait érintő pengeváltást és olvashatunk az elvont elméletek alkalmazásáról a stabilizációs politikában. Ha valakit nem rettent el, hogy képleteket és levezetéseket is kell olvasnia/talán nem minden részletében/, annak jó szívvel ajánlom figyelmébe a magyar közgazdaságtudomány e jelentős és minden bizonnyal időtálló alkotását, amit lehetséges és bizonyára szükséges lesz újra meg újra leemelni a könyvespolcra.

Budapest, 2008. november 14.

Csaba László
akadémikus

Dr. Móczár József szakmai önéletrajza
(2008)

Név: Prof. Dr. Móczár József

Szakképzettség: okleveles közgazdász (terv-matematika szak, Marx Károly
Közgazdaságtudományi Egyetem)

Jelenlegi munkahely: Budapesti Corvinus Egyetem
Matematikai közgazdaságtan és Gazdaságelemzés Tanszék

A kinevezésben feltüntetett munkakör: egyetemi tanár (1994 óta), oktatás és kutatás

Tudományos fokozatok, címek, díjak:

„univ. doktor” (MKKE)-1971;
MTA Közgazdaságtudományok kandidátusa -1987;
PhD (hakase ronbun, matematikai közgazdaságtan), Oszaka Egyetem-1994;
„Dr. Habil” (BKAE)-1994;
Miniszteri Elismerő Oklevél, 1971;
Oktatásügy Kiváló Dolgozója, 1976;
Monbusho Ösztöndíj, 1981-83;
Tempus Ösztöndíj, 1993;
Giovanni Agnelli Ösztöndíj, 1993;
Fulbright Ösztöndíj, 1996/97;
Széchenyi Professzori Ösztöndíj: 1999-2003

Eddigi oktatói tevékenység:

Valamennyi hallgatói tagozaton (nappali, esti, levelező, kihelyezett, szakközgazdász, IMP) oktattam/oktatok. Részt vettem/veszek a tanszék által indított valamennyi szak-, illetve szakirányú képzésben, vizsgáztatásban, egyetemi szakdolgozatok és disszertációk, újabban, pedig a PhD értekezések elbírálásában, tudományos minősítő bizottságokban. 1997-2003 között kötelező tárgyat oktattam a Közgazdasági PhD keretében, 2003 óta választható speciális tantárgyakat hirdetek meg a Doktori képzésben részt vevők számára. Jelenleg három PhD hallgató témavezetője vagyok.

Oktatott tárgyaim:

Input-Output modellek
Többperiódusos tervezési modellek
Népgazdasági tervezés és irányítás
Analízis
Valószínűségszámítás
Lineáris algebra
Operációkutatás
Matematikai közgazdasági modellek
Bevezetés a közgazdasági dinamikába
Alkalmazott makroökonómia
Makroökonómia
Monetáris gazdaságok elemzése
Nemzetközi gazdaságtan
Makroökonómiai elemzések és stabilizációs gazdaságpolitikák

Dinamikus makroökonómia
Dinamikus optimalizációs modellek

Az eddigi szakmai gyakorlat és teljesítmény felmutatása

Az elmúlt 5 év szakmai, tudományos munkásság:

1. Közgazdaságtan vagy közgazdaság-tudomány? I. rész (Competitio, 2008, 2. szám, 1-30. o.)
2. Fejezetek a modern közgazdaság-tudományból. Sztochasztikus és dinamikus nemegyensúlyi elméletek, természettudományos közelítések. Akadémiai Kiadó, Budapest. 608. o. Nemlineáris dinamika klasszikus növekedési modellekben (Szigma, 2008, 1-2. szám, 1-26. o)
3. A Harrod modell strukturális stabilitása (Szigma, 2006, 1/2 szám, 1-32. o. társszerző: Krisztin Tibor)
4. Arrow-Debreu-modell és a Kornai kritika harminc év után, (Közgazdasági Szemle, 2006, február, 175-194. o.)
5. Ragnar Frisch (1895-1973), in Bekker Zsuzsa (szerk.): Közgazdasági Nobel-Díjasok 1969-2004, (2005, KJK-Kerszöv, Budapest, 25-42. o.)
6. Új áramlatok a közgazdasági dinamikában, Ünnepi dolgozatok dr. Szigeti Endre 70. születésnapjára, Szerk.: Bárányné Szabadkai Éva és Mihalik István, (2004, Jász Nyomda és Kiadó Kft., Budapest, 164-200. o.)

Az eddigi tudományos-szakmai életmű szempontjából legfontosabb 5 publikáció:

1. “Non-Uniqueness Through Duality in the von Neumann Growth Models“, Metroeconomica , 1997, Vol. 48, pp. 280-299. Blackwell Publ. Co.
2. “Growth Paths in the Leontief-type Dynamic Reducible Models (With a Case Study for Japan in the 60’s)”, Japan and the World Economy, 1997, Vol. 9, pp. 17-36. Elsevier, North-Holland Publ. Co.
3. “Reducible von Neumann Models and Uniqueness”, Metroeconomica, 1995, Vol. 46, pp.1-15. Blackwell Publ. Co.
4. “Balanced and Unbalanced Growth Paths in a Decomposable Economy: Contributions to the Theory of Multiple Turnpikes “, Economic System Research, 1992, Vol.3, pp. 211-222. (Co-author: J. Tsukui). Carfax Publ. Co.
5. “Irreducible Balanced and Unbalanced Growth Paths (Business Cycles and Structural Changes)”, Structural Changes and Economic Dynamics, 1991, Vol. 2, pp. 159-176. Oxford University Press.

Tudományos /szakmai közéleti tevékenység, nemzetközi kapcsolatok:

1981-től 1983-ig Monbusho ösztöndíjjal Japánban, az Oszaka Egyetem Gazdaság-és Társadalomkutató Intézetében a gazdasági növekedés és szabályozás matematikai közgazdasági kérdéseit tanulmányoztam. (Fogadó professzorok: J. Tsukui, M. Aoki, K. Inada.) Eredményeimnek és tapasztalataimnak rendszerezett feldolgozásaként jelent meg 1987-ben a KJK kiadásában a Gazdaságirányítás és tervezés japán módra című könyvem (376. o.).

1991-ben tíz hónapot töltöttem Japánban az Oszaka Egyetem vendégprofesszoraként, ahol a közgazdasági dinamika kérdéseit kutattam, és kutató szemináriumokat vezettem ugyanezen témából.

1991 novemberében meghívott vendégkutatóként Honoluluban (Hawaii, USA) , az East-West Centerben folytattam kutatásokat a globális dinamika témakörben.

Szakmai érdeklődésem és munkásságom a 80-as évek végétől egyre inkább a dinamikus makroökonómia, azon belül is a lineáris és a nemlineáris dinamikus közgazdasági modellek, a ciklus és a turnpike, a nemegyensúlyi állapotok, a bifurkáció és a komplex dinamika (káosz) kérdéseire összpontosult. Ezt jelzik az önálló egyetemi kurzusaim ilyen irányú kiterjesztései is, nevezetesen a Bevezetés a közgazdasági dinamikába és a Dinamikus makroökonómia című tárgyak meghirdetése, valamint az e témában, 1992-ben benyújtott és elfogadott ötéves futamidejű OTKA pályázatam is.

1992-ben G. Agnelli ösztöndíjjal 3 hónapot töltöttem Olaszországban, részben Sienában, a városi egyetem R.H.Goodwin kutató műhelyében, részben Velencében, a Foscara Egyetemen. (Fogadó professzorok: R.H. Goodwin, L. Punzo, A. Medio.) Mindkét helyen a ciklus, a bifurkáció és a komplex dinamika (káosz) kérdéseit kutattam.

1993-ban TEMPUS-ösztöndíjjal Groningen (Hollandia) egyetemén (egy hónapig) és Leuven (Belgium) katolikus egyetemén (egy hónapig) folytattam kutatásokat. Kutatásaim a komplex dinamika software kiegészítéseire irányultak.

1996-97 tanévben Fulbright vendégprofesszor voltam a University of Southern California-n (Los Angeles, USA), ahol kutatásokat folytattam a komplex közgazdasági dinamika témakörben. (Fogadó professzor: R.H. Day.)

Akadémiai, hazai kutatóintézeti és minisztériumi, valamint nemzetközi kutatásokban egyaránt részt vettem, illetve részt veszek. Eredményeimről hazai és nemzetközi tudományos konferenciákon, kutatási szemináriumokon is beszámoltam/beszámolok. Számos külföldi egyetem, mint pl. a Hitotsubashi Egyetem (Tokyo), Hawaii Egyetem (Honolulu), Sienai Egyetem (Siena), Osakai Egyetem (Osaka), USC (Los Angeles), Musashi Egyetem (Tokyo), Hosei Egyetem (Tokyo) felkérésére tartottam különböző témakörökből előadásokat.

Publikációim száma meghaladja a 70-et. A legkiemelkedőbb tanulmányaimat rangos referált folyóiratok közölték. Különböző hazai és nemzetközi folyóiratok (Structural Change and Economic Dynamics, Journal of Organization and Economic Behaviour, European Review of Agricultural Sciences, Annals of Operations Research, Sigma, Acta Oeconomica stb.) számos esetben felkértek tanulmányok elbírálására, több könyvet lektoráltam.

Rendszeresen részt vállaltam/vállalok tudomány- és oktatásszervezési feladatokból is, mind országos mind nemzetközi szinten. Számos tudományos társaságnak és bizottságnak voltam illetve vagyok tagja, pl.

- Neumann János Számítógép-tudományi Társaság (Operációkutatási Szakosztályának titkára)

- Magyar Közgazdasági Társaság ,
- Pan Pacific Input-Output Társaság ,
- BKE Alapozóképzés Oktatási Bizottság,
- Felsőoktatási és Tudományos Tanács
- Gazdasági Felsőoktatási Bizottság,
- ÉT Gazdaságpolitikai Bizottság,
- BKE Habilitációs Bizottság.

Idegen-nyelv ismeretem: angol, orosz, japán.

Csaba László akadémikussal honlapján ismerkedhet meg legrészletesebben:
<http://www.csabal.com/>

Dr. Csaba László tudományos önéletrajza

Csaba László 1954-ben született Budapesten. 1976-ban szerzett diplomát a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem nemzetközi kereskedelempolitikai és pénzügy szakirányán. 1976-87 közt az MTA Világgazdasági Kutató Intézetében dolgozott. 1978-ban védte meg egyetemi doktori disszertációját a BKÁE Világgazdaságtan Tanszékén, 1984-ben kandidátusi értekezését az MTA-n/ami utóbb Kelet-Európa a világgazdaságban címen könyvként is megjelent/.

1988-tól 2000 júliusáig a Kopint-Datorg Rt –nél dolgozik. 1994-ben megjelent Az összeomlás forgatókönyvei c. munkája, amivel 1996-ban az MTA doktora címet nyerte el. 1997-ben habilitált a BKÁE-n/ma Budapesti Corvinus Egyetem/, ugyanez évtől kezdve az ÖHG Tanszék egyetemi tanára.

1991-97 közt a Külkereskedelmi Főiskola címzetes tanára, 1990-94 és 96-98 közt alelnöke, 1999-2000 között elnöke az Európai Gazdaság-összehasonlító Társaságnak.

1999-től a Debreceni Egyetem Közgazdaságtudományi Karán is egyetemi tanár, a Globalizáció, versenyképesség, regionalitás című doktori program megszervezője és elindítója.

2000 júliusától a Közép-európai Egyetem Nemzetközi és Európai Tanulmányok Tanszékének egyetemi tanára, 2002-2006 közt a nemzetközi doktori alprogram vezetője és 2004 óta a közgazdaságtani doktori program alapító tagja.

200 fölötti tudományos közleménye 20 országban jelent meg/ld külön, részletesen/.

Vendégprofesszora volt a milánói Bocconi magánegyetemnek/1991/, a Helsinki Egyetem közgazdaságtan tanszékének/1993/, a Frankfurt/ó Europa Universitaet Viadrina FIT Intézetének/1997/, a Freie Universitaet Berlin Kelet-Európa Intézetének/1998-2000 közt öt egymást követő szemeszterben.

1985 óta tagja az MTA Közgazdaságtudományi Bizottságának, 1996-2002 közt társelnöke, 2003-2005 közt elnöke, újraszervezve a 2005-2008-as időszakra is.. Megalakulása/1999/ óta társelnöke az MTA IX.Osztály Gazdaságtudományi Minősítő/doktori/ Bizottságának. 2002-2007 közt az MTA IX.O. Tanácskozási jogú tagja volt.1996 óta tagja az MTA Világgazdasági és fejlődésgazdaságtani Bizottságának, 1999 óta az MTA Nemzetközi Tanulmányok Bizottságának is, ahol a 2005-2008 időszakra, majd a 2008-2011 periódusra ismét társelnökké választották. A 2007.májusi közgyűlésen az MTA levelező tagjává választották.

A következő lapok szerkesztő bizottságának tagja: Europe-Asia Studies/Glasgow, Intereconomics/Hamburg, Japanese Comparative Economic Studies/Kyoto, Voproszi Ekonomiki/Moszkva, Acta Oeconomica, Közgazdasági Szemle, Külgazdaság, Köz-Gazdaság/Budapest/, Competitio/Debrecen, Zeitschrift für Staats- und Europawissenschaften/Berlin, valamint a Montenegrin Journal of Economics/Podgorica is. A korábbi években az Economic Systems/Németország, a Soviet and East European Foreign Trade/USA, a Javnost/Public/Szlovénia, a Comparative Economic Studies/USA és a Journal of International and Comparative Economics/Olaszország szerkesztő bizottságában is tag volt. Publikációi 20 országban jelentek meg, tudományos közleményeinek száma 200 fölötti, idézettsége kb 1000.

Tagja a lengyelországi TIGER/Varsó és a finnországi NORDI/Lappenranta , valamint az isztambuli Koc magánegyetem globalizációs kutató intézetek tudományos tanácsának és a CEU Press szerkesztő bizottságának és 2005 őszétől az Akadémiai Kiadó tanácsadó bizottságának.

A külgazdasági minisztérium/1994/, a Bezerédj Alapítvány Európáért/2003/ és a Magyar Nemzeti Bank Popovics szakmai díjának/2004/birtokosa.2005 októberében az MTA

IX.Osztály javaslatára elnyerte az Akadémiai Kiadó nívódíját a New Political Economy of Emerging Europe c. kötetéért, ami 2007-ben második, kibővített és átdolgozott kiadásban is megjelent.

Felesége 1980 óta Ónody Gabriela irodalomkritikus, gyermekeik Zoltán/1985/végzős szociológia hallgató a Corvinuson és Orsolya/1988/politológus hallgató az ELTE Állam-és Jogtudományi karán.